

Michiyoshi Inoue, dirijorul – mim

(Costin Popa – 21 iunie 2009)

Închiderea stagiunii Orchestrei Naționale Radio. La Sala Ateneului Român, întrucât Studioul „Mihail Jora”, de rezidență, se află în renovare de câțeva vreme.

Oaspete mai vechi al podiumurilor bucureștene de concert, dirijorul japonez Michiyoshi Inoue a propus în deschiderea serii o compoziție proprie, **Memorii concrete**. Este un demers autobiografic, inspirat de prima jumătate a firului vieții, până în preajma vârstei de 30 de ani. Așadar o lucrare programatică, înșiruire de imagini pline de sugestie, de efecte, lume a contrastelor. Scris inspirat, bine orchestrat, opusul ne propune secvențe sonore care amintesc de „copilărie, tatăl care lucra la mașina de scris..., zumzăitul insectelor din grădină, dulci amintiri de la prima dragoste la zece ani, fragmente din muzici pe care dansam, lecțiile de pian..., sunetul bățăilor inimii mele..., imnurile ascultate la biserică, simpatia superficială pentru muzica de jazz..., afecțiunea pentru țara natală...” L-am citat pe compozitor.

Pana de colorist este evidentă și înlănțuirea momentelor are cursivitate, coerență. Numai că Inoue a ales un mod totalmente atipic de a-și prezenta lucrarea. Pe o scenă în care podiumul dirijoral a fost eliminat, fără baghetă, el înțelege că, în afară de indicațiile obișnuite proprii șefului de orchestră, trebuie să ilustreze plastic ceea ce a creat. Așa încât... dansează (la propriu!) de unul singur sau cu o... blondă violonistă, mimează lamentările, cerșetoria (poate a trecut și prin asta?!), bățăile inimii, evoluează în pași largi de la o avanscenă la alta, face piruete. Mă gândeam că pe lângă Michiyoshi Inoue, alt dirijor – balerin care s-a aflat deseori pe afișul Filarmonicii, Misha Katz, pare un dulce copil.

Sunt convins că și fără aceste ingrediente hilare, de pantomimă nepotrivită cu postura unui conducător de orchestră, **Memoriile concrete** se puteau exprima singure. Și, dacă autorul ar fi dorit cu orice preț imagistica, jumătatea de oră de muzică ar fi putut să servească mai mult scenei de spectacol decât celei de concert și, în mod sigur, dansului profesionist. Poate se gândește la așa ceva... N-ar fi rău. Autograful inedit pe care l-a propus nu m-a convins.

Pentru partea secundă a ales **Simfonia a IX-a în re minor, op. 125** de Beethoven, potrivită opțiune pentru o încheiere de stagiune a Formațiilor Muzicale Radio, încununare a unui sezon bogat și divers, bine structurat, ca de obicei.

Michiyoshi Inoue a construit monumental, cu gestică tăioasă și precisă, inducând gravitate de la primele acorduri ale mișcării de debut, **Allegro, ma non troppo, un poco maestoso**, căreia i-a rezervat un final apăsător, funebru. Arhitectura masivă a continuat și în partea a doua, **Molto vivace**, în care transparența a părut refuzată. Și dacă a fost ca în **Adagio molto e cantabile** vehemența să transpară din nou, ultima secvență, **Presto**, a adus catifeaua cordarilor în nuanțe moi, de piano. Dimensionat cu forță teutonică, precum întreaga lectură, finalul apoteotic a zguduit din temelii templul Ateneului. Inoue a înfățișat o viziune dăltuită în stâncă la care orchestra și corul (dirijor Dan Mihai Goia) au subscris, profitând de o seară fastă.

Soliști au fost Sorina Munteanu (soprană), Mihaela Ișpan (mezzosoprană), Cristian Mogoșan (tenor) și Sorin Drăniceanu (bas). Singurul necunoscut, tânăr tenor din Cluj-Napoca, mi-a produs

o reală bucurie. Am descoperit o voce pătrunzătoare, bine impostată, în plină dezvoltare. Pe de altă parte, m-am convins odată în plus că pasajul vocalizat care încheie intervențiile cvartetului este cea mai complicată pagină la care trebuie să facă față soliștii. Plutirile de sunet și omogenitatea liniei rămân întotdeauna un deziderat...